



Sosiaali- ja terveyslautakunta
13.3.2017

VAMMAISPALVELUN PERHEHOITO- OHJE

VAMMAISPALVELUN PERHEHOITO-OHJE

Sisällys

1.	Perhehoito	3
2.	Perhehoitajana toimimisen edellytykset	3
3.	Perhekodille asetetut vaatimukset ja hoidettavien määrä	4
4.	Perhehoidon järjestäminen	4
5.	Toimeksiantosopimus	5
6.	Sopimus perhehoidon järjestämisestä.....	6
7.	Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen.....	7
8.	Perhehoitajalle maksettavat korvaukset.....	7
	8.1 Hoitopalkkio.....	7
	8.2 Kustannusten korvaaminen.....	8
	8.2.1 Kulukorvaus.....	8
	8.2.2 Matkakulut.....	8
	8.2.3 Muut korvaukset.....	9
	8.3 Käynnistämiskorvaus.....	9
9.	Hoitopalkkion maksamisen ja kustannusten korvaamisen keskeytys ja alentaminen...10	
	9.1 Hoitopalkkion maksamisen keskeytys.....	10
	9.2 Hoitopalkkion alentaminen.....	10
	9.3 Kustannusten korvaamisen keskeytys.....	11
	9.4 Kustannusten alentaminen.....	11
10.	Perhehoitajan oikeus vapaaseen.....	11
11.	Vapaan järjestäminen.....	12
12.	Perhehoitajan sosiaaliturva ja vakuutukset.....	13
13.	Perhehoitajalle annettava tuki.....	13
14.	Perhehoitajan ilmoitusvelvollisuus.....	13
15.	Salassapito ja tiedonsaanti.....	14
16.	Ote rikosrekisteristä.....	14
17.	Perhehoidon asiakasmaksu.....	14
18.	Perhehoitoon sijoitetun henkilön yksityisvarat.....	15
19.	Lapsilisän ja hoitotuen maksaminen.....	15
20.	Sijoittajan oikeudet ja velvollisuudet.....	15
	20.1 Valvonta.....	16

1. Perhehoito

Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona. Tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan (Perhehoitolaki 263/2015 1§).

2. Perhehoitajana toimimisen edellytykset

Perhehoitolain (263/2015) 6 § mukaan perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa.

Hoitajaksi soveltuu henkilö, jonka hoidettava on hoitajakseen hyväksynyt. Lisäksi perhehoitajan tulee olla elämäntilanteensa, terveytensä ja toimintakykynsä puolesta soveltuva perhehoitajaksi. Perhehoitaja voi olla omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö.

Tarvittaessa voidaan pyytää perhehoitajan terveydentilasta lääkärinlausunto, joka sisältää kannanoton hänen toimintakyvystään. Sotilasvammalain piiriin kuuluvan hakijan, jonka haitta-aste on vähintään 20 %, tulee toimittaa hakemuksen liitteeksi Valtiokonttorin päätös. Perhehoitajalla ei voi olla muistisairautta, mielenterveyden ongelmia tai päihteiden väärinkäyttöä. Perhehoitajaksi ei voida valita, jos hoitajan toimintakyky ja muu terveydellinen tila selvästi rajoittaa häntä toimimasta perhehoitajana, vaikka rinnalle voitaisiin järjestää riittävä määrä hoidettavalle tulevia palveluja ja tukea. Perhehoitajan soveltuvuus tehtävään arvioidaan.

Perhehoitajan tulee olla pääsääntöisesti 18-vuotias. Jos kuitenkin perhehoitajaksi hyväksytään alle 18-vuotias henkilö, tulee erityisesti kiinnittää huomiota hoitajan sopivuuteen, työtuntien määrään, sopimuksen tekoon, vastuukysymyksiin sekä siihen, ettei oppivelvollisuuden suorittaminen vaarannu.

Perhehoitajiksi aikovien on ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Erityisistä syistä ennakkovalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta. (Perhehoitolaki 263/2015 6§)

Ammatillisessa perhehoidossa edellytetään 1 momentin lisäksi olevan vähintään kaksi perhehoitajaa, joista ainakin yhdellä perhehoidon hoito- ja kasvatustehtäviin osallistuvista on tehtävään soveltuva koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä. (Perhehoitolaki 263/2015 6§)

Perhehoitaja ja Vantaan kaupunki tekevät toimeksiantosopimuksen tai sopimuksen, jos perhehoidon järjestäjä on yksityinen palveluntuottaja.

3. Perhekodille asetetut vaatimukset ja hoidettavien määrä

Perhekodilla tarkoitetaan perhehoitajan tai hoidettavan yksityiskotia, jossa annetaan perhehoitoa

perhehoitolain (263/2015) 5 § mukaisen toimeksiantosopimuksen tai yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 7 §:ssä tarkoitetun luvan perusteella. Perhekodin tulee terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan olla siellä annettavalle hoidolle sopiva.

Perhehoitolain (263/2015) 7 § mukaan perhekodissa voidaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuina. Perhekodissa saadaan kuitenkin hoitaa samanaikaisesti enintään kuutta henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta tai muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin toisella on 6 §:n 1 momentissa ja toisella 3 momentissa säädetty kelpoisuus.

Ammatillisessa perhekodissa voidaan perhehoitolain (263/2015) 8 § mukaan hoitaa samanaikaisesti enintään seitsemää henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta, kasvatuksesta ja muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista ainakin yhdellä on 6 §:n 1 momentissa ja yhdellä 3 momentissa säädetty kelpoisuus. Samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset ja muut erityistä hoitoa tai huolenpitoa vaativat henkilöt lasketaan mukaan enimmäismäärään.

Perhehoitolain (263/2015) 9 § mukaan hoidettavien määrästä voidaan poiketa, jos kyse on hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille. Lisäksi erityisestä syystä voidaan 7 ja 8 §:ssä säädettyistä samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden määrästä poiketa. Erityisenä syynä pidetään lähinnä tilannetta, jossa perhehoidossa samanaikaisesti hoidetaan vain täysi-ikäisiä henkilöitä, joiden keskinäinen kanssakäyminen ja perhehoitosijoituksen laatu yhdessä toimintakyvyn ja hoidon tarpeen kanssa tekevät mahdolliseksi poikkeamisen enimmäismäärästä.

Perhehoidossa hoidettavien määrä on suhteutettava perhehoitajien lukumäärään, hoidettavien tarvitsemaan hoitoon ja kasvatukseen sekä toiminnan luonteeseen.

4. Perhehoidon järjestäminen

Perhehoitoa voidaan järjestää osa- tai ympärivuorokautisena hoitona hoidettavan kotona, perhehoitajan kotona tai ammatillisessa perhekodissa.

Perhehoito voi olla jatkuvaa tai tilapäistä. Tilapäisellä perhehoidolla tarkoitetaan yhdestä päivästä kolmeen kuukauteen kestävästä perhehoitoa. Jatkuvalla perhehoidolla tarkoitetaan yli 3 kuukautta kestävästä perhehoitoa.

Tilapäisen perhehoidon tarkoituksena on järjestää

- tilapäishoitopaikka vammaiselle henkilölle hänen omaistensa loman ajaksi ja omaisten jaksamisen tueksi
- sijaishoito perhehoidettavalle, joka on jatkuvassa perhehoidossa
- vammaiselle henkilölle asumisvalmennusta ja tukea itsenäistymistä
- uusia sosiaalisia suhteita ja toimintaympäristöjä vammaiselle henkilölle
- iäkkäiden omaisten luona asuvalle vammaiselle henkilölle ns. matalan kynnyksen siirtymävaihe itsenäiseen asumiseen

Osa-vuorokautinen perhehoito kestää 2-10 tuntia kerrallaan perhehoitajan tai hoidettavan kotona.

Osa- vuorokautisella perhehoidolla mahdollistetaan esimerkiksi:

- aikuiselle vammautuneelle henkilölle puolison työssäolo, jolloin hoito tapahtuu hoidettavalle tutussa ympäristössä.
- hoito lapselle tai nuorelle koulupäivän jälkeen vanhempien ollessa estyneitä hoitamasta lastaan työesteiden vuoksi.
- tukemaan hoidettavan itsenäistymistä ja mahdollistaa esim. harrastuksiin tai yhteiskunnalliseen toimintaan osallistumisen

5. Toimeksiantosopimus

Perhehoitajan ja Vantaan kaupungin välille solmitaan Perhehoitolain 10 §:n mukainen toimeksiantosopimus, jossa sovitaan

- 1) perhehoitajalle maksettavan palkkion määrästä ja suorittamisesta
- 2) perhehoidosta ja hoidon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta sekä perhehoidossa olevan henkilön kalenterikuukausittaisen käyttövarojen maksamisesta
- 3) perhehoidossa olevan henkilön yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta
- 4) hoidon arvioidusta kestosta
- 5) perhehoitajan oikeudesta vapaaseen, vapaan toteuttamisesta sekä palkkion maksamisesta ja kustannusten korvaamisesta vapaan ajalta
- 6) hyvinvointi- ja terveystarkastusten järjestämisestä
- 7) perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta
- 8) toimeksiantosopimuksen irtisanomisesta
- 9) tarvittaessa muista perhekotia ja perhehoitoa koskevista seikoista
- 10) yhteistyöstä kunnan ja perhehoitajan kesken

Toimeksiantosopimus tehdään kirjallisena. Sopimus koskee aina vain yhtä henkilöä, jolle on myönnetty perhehoitoa. Sopimus tehdään ennen sijoittamista ja se voidaan tehdä määräaikaiseksi tai toistaiseksi voimassa olevaksi. Sopimuksessa sovitaan myös koeajasta. Toimeksiantosopimukseen liitetään tarvittaessa asiakkaalle laadittu palvelusuunnitelma hoidettavan tai hänen edustajansa suostumuksella.

Kunnan puolelta allekirjoittajana on asiakkaan omana työntekijänä toimiva viranhaltija. Perhehoitaja allekirjoittaa toimeksiantosopimuksen omalta osaltaan ja jos useampi henkilö vastaa perhehoidosta, niin he molemmat allekirjoittavat toimeksiantosopimuksen.

Perhehoitaja sitoutuu antamaan perhehoidettavalle hyvää hoitoa palvelusuunnitelman mukaisesti ja kohtelemaan perhehoidossa olevaa henkilöä tasavertaisena perheen jäsenenä. Perhehoitaja sitoutuu myös muun muassa hoidettavan kannalta tarvittavaan yhteistyöhön perhehoidossa olevan läheisten ja muun verkoston kanssa sekä osallistumaan perhehoidon arviointiin kaupungin työntekijän kanssa.

Perheen ja perhehoitajan kesken sovittavia muita asioita ovat muun muassa perhehoitajan autolla matkustaminen, perhehoitajan mökille meno, käyttövarat silloin kun ne eivät sisälly kulukorvaukseen. Tällaisista asioista on hyvä sopia kirjallisesti. Perheen ja perhehoidettavan toiveesta ko. sopimus voidaan tehdä kunnan toimeksiantosopimuksen tekemisen yhteydessä, mutta sitä ei kirjata toimeksiantosopimukseen.

Toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetussa työsuhteessa Vantaan kaupunkiin. Toimeksiantosopimus tarkistetaan, mikäli olosuhteissa on tapahtunut oleellinen muutos tai jompikumpi sopimuksen allekirjoittaneista osapuolista niin vaatii.

6. Sopimus perhehoidon järjestämisestä

Kunnan tai kuntayhtymän ja yksityisen perhehoidon tuottajan välisessä sopimuksessa perhehoidon antamisesta tulee sopia:

- 1) perhehoidosta maksettavasta korvauksesta;
- 2) perhehoidossa olevan kalenterikuukausittaisten käyttövarojen maksamisesta;
- 3) perhehoidossa olevan yksilöllisistä tarpeista johtuvien erityisten kustannusten korvaamisesta;
- 4) hoidon arvioidusta kestosta;
- 5) perhehoitajalle annettavasta valmennuksesta, työnohjauksesta ja koulutuksesta sekä näiden toteuttamisesta;
- 6) sopimuksen irtisanomisesta;
- 7) tarvittaessa muista perhehoitoa koskevista seikoista.

Perhehoidosta tehtyä sopimusta tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien muutosten vuoksi sekä myös, kun sen tarkistamiseen muutoin on aihetta. (Perhehoitolaki 263/2015 11§)

7. Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Perhehoitaja tai kaupunki voi irtisanoa toimeksiantosopimuksen päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua (Perhehoitolaki 263/2015 12§). Ennen kuin kaupunki irtisanoo sopimuksen kuullaan asiakasta ja perhehoitajaa.

Mikäli perhehoidon toiminnassa tai toimintaympäristössä havaitaan puutteita, jotka voidaan korjata, annetaan määräaika puutteiden korjaamiselle. Jos puutetta ei korjata kaupungin asettamassa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi. (Perhehoitolaki 263/2015 12§)

8. Perhehoitajalle maksettavat korvaukset

Perhehoidosta maksetaan perhehoitajalle hoitopalkkio, kulukorvaus ja erikseen harkittava käynnistämiskorvaus. Erityistilanteissa voidaan myöntää matkakorvaus ja harkinnanvarainen erilliskorvaus esimiehen suostumuksella.

Kulukorvaus ja käynnistämiskorvaus tarkistetaan perhehoitolain 19 §:n mukaan kalenterivuositain elinkustannusindeksin mukaisesti. Hoitopalkkio on veronalaista tuloa ja se kerryttää eläkettä. Hoitopalkkio tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella (Perhehoitolaki 263/2015 16§).

8.1 Hoitopalkkio

Jollei toimeksiantosopimuksessa ole muuta sovittu, perhehoitajalla on oikeus saada hoidosta hoitopalkkio (Perhehoitolaki 263/2015 16§). Hoitopalkkio perustuu kunkin perhehoidossa olevan henkilön palvelusuunnitelmaan ja/tai erityishuolto-ohjelmaan sekä hoidon sitovuuteen ja vaativuuteen. Hoitopalkkion suuruus määritellään toimeksiantosopimuksen solmimisen yhteydessä ja tarkistetaan mikäli hoidon sitovuudessa ja vaativuudessa tapahtuu muutoksia. Hoitopalkkiota ei makseta perhehoitajan omasta alle 18-vuotiaasta lapsesta. Mikäli perhehoitaja kieltäytyy vastaanottamasta palkkiota, niin tällöin palkkiota ei makseta.

Perhehoitolaissa (263/2015 16§) on määritelty hoitopalkkion vähimmäismäärä. Hoitopalkkio voidaan erityisestä syystä sopia maksettavaksi myös vähimmäismäärää pienempänä. Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunta päättää perhehoitopalkkion suuruudesta Vantaalla.

Tilapäisen perhehoidon hoitopalkkio maksetaan hoitojakson 14 ensimmäiseltä päivästä vuorokausikorvauksena. Tilapäisen perhehoidon kestäessä yli 14 vuorokautta sovelletaan 15. hoitopäivästä lukien tilapäisen perhehoidon hoitopalkkioon jatkuvan ympärivuorokautisen perhehoidon maksuperusteita. Hoitopalkkio lasketaan tällöin jatkuvan perhehoidon hoitopalkkion enimmäismäärästä. Hoitopalkkio tulee laskuttaa 30 päivän kuluessa.-

8.2 Kustannusten korvaaminen

8.2.1 Kulukorvaus

Perhehoitajalle maksetaan todellisten kustannusten mukainen kulukorvaus perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista. Perhehoitolaissa (263/2015 17§) on määritelty kulukorvauksen vähimmäismäärä perhehoidossa olevaa henkilöä kohti kalenterikuukaudessa. Kulukorvaus voidaan erityisestä syystä maksaa myös vähimmäismäärää pienempänä. Mikäli perhehoito tapahtuu hoidettavan kotona, kulukorvauksia ei makseta. Hoitajalle ei tällöin aiheudu hoidettavan henkilön ylläpitokustannuksia.

Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunta päättää kulukorvauksen suuruudesta Vantaalla. Kulukorvauksella katetaan perhehoidossa olevan henkilön hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia, kuten ravinnosta, asumisesta, harrastuksista, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset menot sekä ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita muun lainsäädännön nojalla ei korvata. (Perhehoitolaki 263/2015 17§)

Tilapäisen perhehoidon kulukorvaus maksetaan jokaiselta toteutuneelta hoitopäivältä.

Kulukorvaus tulee laskuttaa 30 päivän kuluessa.

8.2.2 Matkakulut

Kohtuulliset matkakulut sisältyvät kulukorvaukseen. Jos kilometrikorvaus erityisestä syystä maksetaan, tehdään siitä erillinen päätös. Silloin oman auton käytöstä maksetaan Kelan kilometrikorvauksen mukaisesti.

Yksilöllisellä päätöksellä voidaan tarvittaessa korvata perhehoitajalle matkakulut, kun perhehoitaja esimerkiksi kuljettaa hoidossa olevaa lasta, nuorta tai aikuista perhehoitajan ja hoidettavan kodin välillä.

Sairaanhoito- ja kuntoutusmatkat anotaan Kelalta, asiakas maksaa itse omavastuusuuden. Asiakkaan on mahdollista hakea vammaispalvelulain tai sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua vapaa-ajan matkoihin Vantaan vammaispalveluohjeen mukaisesti.

Matkakuluja voidaan sovitusti maksaa perhehoidossa olevan henkilön varoista.

8.2.3 Muut korvaukset

Kulukorvauksen lisäksi perhehoitajalle maksetaan korvaus sellaisista perhehoidossa olevan henkilön yksilöllisistä tarpeista johtuvista terapian ja terveydenhuollon sekä alle 21-vuotiaan lapsen tai nuoren opinnoista aiheutuvia erityisiä kustannuksia, joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata. (Perhehoitolaki 263/2015 § 17)

Lisäksi voidaan korvata perhehoidossa olevan henkilön lomanvietosta johtuvat ja erityisten harrastusten tai harrastusvälineiden aiheuttamat ja muut jatkuvaluontoiset tai kertakaikkiset erityiset kustannukset. (Perhehoitolaki 263/2015 § 17)

Kaupunki edellyttää kotivakuutuksen ja vastuuvakuutuksen ottamista perhehoitajan kotona tapahtuvassa hoidossa. Hoidettavan kotona toteutettavassa perhehoidossa perheellä tulee olla kotivakuutus.

Erilliskorvauksena voidaan yksittäistapauksessa korvata hoidettavan aiheuttama vahinko, jota mikään vakuutus ei korvaa. Erilliskorvauksena voidaan korvata myös muut ennalta arvaamattomat, todelliset kustannukset. Mikäli perhehoitaja joutuu jäämään työstään palkattomalle lomalle hoidettavan sairauden takia, voidaan hänelle erilliskorvauksena korvata menetettyä ansiotuloa (ansionmenetyskorvaus).

Erilliskorvaukset maksetaan erikseen tehtävän päätöksen perusteella.

8.3 Käynnistämiskorvaus

Käynnistämiskorvauksella voidaan tarpeen mukaan korvata perhehoidon käynnistämisestä aiheutuvia yksilöllisiä kuluja silloin, kun kustannuksia ei voi muun järjestelmän kautta korvata. Perhehoitolaissa 263/2015 § 18 on määritelty korvauksen enimmäismäärä perhehoidossa olevaa henkilöä kohti.

Tarpeellisia hankintoja voivat olla esimerkiksi hoitovälineet, harrastusvälineet, kodintekstiilit, vaatteet, kalusteet ja asunnon muutostyöt.

Mikäli perhehoito päättyy ennen neljän vuoden kulumista, tulee perhehoitajan suorittaa takaisin kuoleentumaton osa aloittamiskorvauksesta, joka lasketaan siten, että vuosipoistona pidetään 25 % korvausten määrästä. Kuoleentumaton osa aloittamiskustannuksista tai osa siitä voidaan kuitenkin jättää perimättä, jos siihen on olemassa perusteltu syy.

Korvauksesta tehdään päätös ja mikäli hankintoja tehdään ennen päätöstä, niin perhehoitajan tulee olla yhteydessä kaupungin työntekijään. Korvaus maksetaan hyväksyttäviä tositteita vastaan kuuden kuukauden kuluessa perhehoidon aloittamisesta.

Myös tilapäistä perhehoitoa tekevälle voidaan perustellusta syystä myöntää käynnistämiskorvausta.

9. Hoitopalkkion maksamisen ja kulukorvausten korvaamisen keskeytys ja alentaminen

Perhehoitajalla on velvollisuus ilmoittaa hoidossa tapahtuvista keskeytyksistä perhehoidon myöntäneeseen vastuuyksikköön.

Perhehoitajan ja kunnan välisessä toimeksiantosopimuksessa sovitaan perhehoitajalle maksettavan palkkion määrästä ja suorittamisesta sekä perhehoidosta aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomista seuraavan kahden kuukauden kuluttua (Perhehoitolaki 263/2015 12§).

Jos valvonnan yhteydessä perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan tai kuntayhtymän tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi. (Perhehoitolaki 263/2015 12§)

9.1 Hoitopalkkion maksamisen keskeytys

Jos jatkuvaa perhehoitoa tekevä perhehoitaja sairastuu tilapäisesti, maksetaan täysi perhehoitopalkkio sairastumispäivältä ja sitä seuraavilta yhdeksältä (9) arkipäivältä. Omavastuuajan jälkeen perhehoidon palkkion maksu keskeytyy. Sairausloman jatkuessa omavastuuajaa pidempään, perhehoitaja voi hakea Kelan sairauspäivärahaa. Perhehoitaja huolehtii itse Kelan sairauspäivärahan hakemisesta.

Palkkion maksamista varten perhehoitoa päätyönään tekevän perhehoitajan tulee sairastuessaan toimittaa Vantaan vammaispalveluun lääkärin- tai sairaanhoitajantodistus.

Jos perhekoti tai olosuhteet todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, niin hoitopalkkion maksaminen keskeytetään välittömästi.

Jos perhehoito keskeytyy hoidettavasta johtuvasta syystä yli 30 päivää, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua keskeytymisen alkamisesta.

Tilapäistä perhehoitoa tekevä perhehoitajalle ei makseta palkkiota sairausajalta. Poikkeuksen muodostavat perhehoitajat, jotka toteuttavat tilapäistä perhehoitoa pääasiallisena työnään. Pääasialliseksi työksi tulkitaan vähintään 36,45 tuntia viikossa ja vähintään kolme kuukautta yhtäjaksoisesti.

9.2 Hoitopalkkion alentaminen

Perhehoitajan palkkiota alennetaan jos perhehoitotehtävä toistuvasti tai suunnitelmaan perustuen keskeytyy. Toistuva keskeytys tarkoittaa yhtäjaksoisesti vähintään kolmen kuukauden aikana toteutuvaa keskeytystä. Alennuksesta tehdään sopimus, jossa vähennysprosentti on määritelty.

Alennusprosentti lasketaan hoidon keskeytyspäivien mukaisesti. Kukin keskeytyspäivä vähentää palkkiota 4 % / keskeytyspäivä. Lakisääteiset vapaapäivät eivät vähennä perhehoidon palkkiota. Enimmillään, keskeytyspäivien ollessa 14 vrk mukaan lukien lakisääteiset vapaapäivät, alennusprosentti on 48 %. Jos tarve muualla tapahtuvalle hoidolle on toistuvasti tätä suurempi, jatkuva perhehoito lakkautetaan.

Hoidettavalle ja hoitajalle myönnetty kuntoutus ei vaikuta hoitopalkkion maksamiseen.

9.3 Kustannusten korvaamisen keskeytys

Jos perhekoti tai olosuhteet todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, niin kustannusten korvaaminen keskeytetään välittömästi.

Jos perhehoito keskeytyy tilapäisesti hoidettavasta johtuvasta syystä yli 30 päivää, kustannusten korvaaminen keskeytyy kuukauden kuluttua.

Tilapäistä perhehoitoa tekevä perhehoitajalle ei makseta kustannuksia sairausajalta. Poikkeuksen muodostavat perhehoitajat, jotka toteuttavat tilapäistä perhehoitoa pääasiallisena työnään.

Pääasialliseksi työksi tulkitaan vähintään 36,45 tuntia viikossa ja vähintään kolme kuukautta yhtäjaksoisesti.

9.4 Kustannusten alentaminen

Kun jatkuvassa perhehoidossa oleva henkilö sijoitetaan toiseen hoitopaikkaan tai henkilö jostain muusta syystä on säännöllisesti poissa perhehoidosta, kulukorvausta maksetaan jatkuvalle perhehoitajalle taulukon mukaan.

Kuukauden kulukorvauksesta tehtävä vähennys:

sijoitus	alle 7 kalenteripäivää	0 %
	7 - 14 "	10 %
	15 - 21 "	20 %
	22 - 31 "	30 %

Kun hoito käy tarpeettomaksi tai hoidettava siirretään pysyvästi toiseen hoitopaikkaan, lakkaa kustannusten korvaaminen toimeksiantosopimuksen irtisanomisajan kuluttua.

10. Perhehoitajan oikeus vapaaseen

Jokaisella perhehoitolain mukaisen toimeksiantosopimuksen tehneellä hoitajalla on oikeus pitää vapaata 2 vuorokautta kutakin sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana. Jos palvelusuunnitelmassa on sovittu hoidettavan ympärivuorokautisesta hoidosta muualla kuin hoidettavan tai hoitajan kotona osana hoidon kokonaisuutta, tulee hoitajan käyttää vapaapäivät silloin kun hoidettavan hoito on järjestetty muulla tavoin.

Perhehoitolain (263/2015, 13§) mukaan, mikäli toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, perhehoitajalle tulee järjestää mahdollisuus vapaaseen, jonka pituus on kaksi vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohden, jona hän on toiminut toimeksiantosopimuksen perusteella vähintään 14 vuorokautta perhehoitajana.

Vapaan pituus on 30 kalenteripäivää vuodessa edellyttäen, että perhehoitotyö on jatkunut maaliskuun loppuun mennessä 12 kuukautta. Mikäli perhehoito on kestänyt vähemmän, oikeus vapaaseen on kaksi päivää jokaiselta kuukaudelta, minkä perhehoitaja on maaliskuun loppuun mennessä toiminut perhehoitajana. Perhehoitajan vapaan ajalta maksetaan sama hoitopalkkio ja kulukorvaus kuin perhehoitoa annettaessa toimeksiantosopimuksen mukaisesti.

Vapaaksi ei lasketa päiviä, jolloin perhehoitoon sijoitettu on sairaalahoidossa enintään 30 vrk kerrallaan. Perhehoitajalle maksetaan tältä ajalta palkkio sekä taulukon mukaisesti kulukorvaukset

Jatkuvaa perhehoitoa tekevälle perhehoitajalle maksetaan lomaraha, mikäli hän on toiminut perhehoitajana yhden vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Lomaraha on 50 % perhehoitajan

kuukauden hoitopalkkiosta. Mahdollisuuksien mukaan perhehoitajalle tulisi järjestää 4 viikon yhtenäinen vapaa. Mikäli perhehoitaja ei halua vapaata, tulee tästä mainita toimeksiantosopimuksessa.

Lopullisesti oikeudesta vapaaseen sovitaan toimeksiantosopimuksessa. Oikeus vapaaseen ei ole riippuvainen siitä, maksetaanko palkkiota. Toimeksiantosopimuksessa tulee myös sopia palkkion ja kulukorvauksen maksamisesta vapaan ajalta.

Tilapäisen perhehoitajan vapaa korvataan rahana. Oikeus korvaukseen on, kun perhehoitoa on tapahtunut kalenterikuukaudessa yhteensä 14 päivän aikana ja vähintään kuusi tuntia kerrallaan. Ansaittujen vapaapäivien korvaus maksetaan kuukausittain perhehoitopalkkion maksamisen yhteydessä.

Vakituista perhehoitoa tai pääasiallisena työnä perhehoitoa tekevä hoitajalle, joka tekee lisäksi myös tilapäistä perhehoitoa, ei vapaapäiväkorvausta makseta. Pääasialliseksi työksi tulkitaan vähintään 36,45 tuntia viikossa ja vähintään kolme kuukautta yhtäjaksoisesti. Tällöin vapaita ei korvata rahana.

11. Vapaan järjestäminen

Perhehoitajan vapaan ajaksi hoidettavan hoito voidaan järjestää päivätoiminnassa, lyhytaikaisessa hoiva-asumisessa/tilapäishoidossa sekä palvelusetelillä kotiin ostettavaan palveluun tai hoiva-asumiseen. Lisäksi hoito voi tapahtua omaisten tai muitten läheisten luona niin sovittaessa.

Lisäksi voidaan tehdä toimeksiantosopimus perhehoitajain 6 §:n mukaiset edellytykset täyttävän henkilön kanssa. Sijaishoitaja sitoutuu huolehtimaan sijaishoidosta perhehoitajan tai hoidettavan kotona. Sijaishoito voidaan järjestää edellä tarkoitettulla tavalla, jos perhehoitaja suostuu siihen ja järjestely arvioidaan hoidettavan edun mukaiseksi.

Sijaishoitajan kanssa tehtävässä toimeksiantosopimuksessa sovitaan:

- 1) sijaishoitajalle maksettavan hoitopalkkion määrästä ja suorittamisesta
- 2) tarvittaessa sijaishoitajalle aiheutuvien kustannusten korvaamisesta
- 3) toimeksiantosopimuksen voimassaolosta
- 4) tarvittaessa muista sijaishoitoa koskevista seikoista

Sijaishoitaja ei ole työsuhteessa Vantaan kaupunkiin. Sijaishoitajalle järjestettävään koulutukseen ja tukeen sovelletaan lain 15 §:ää ja hänen sosiaaliturvaan lain 20 §:ää.

Hoitajan jaksamisen tukemiseksi vapaavuorokaudet suositellaan pidettäväksi kuukausittain. Vapaavuorokausia voi kerryttää enintään 3 kuukaudelta. Kuluvan vuoden lakisääteiset vapaavuorokaudet on käytettävä seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

12. Perhehoitajan sosiaaliturva ja vakuutukset

Perhehoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003). Eläketurva määräytyy peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus hoitopalkkion mukaan.

Perhehoitajan kanssa toimeksiantosopimuksen tehnyt kunta ottaa tapaturmavakuutuslain 57 §:n mukaisen vakuutuksen hoitajalle. Hoitotilanteessa tapahtuneesta tapaturmasta tulee ilmoittaa omalle työntekijälle. Jos perhehoitaja on eläkkeellä, kunnalla ei ole vakuuttamisvelvollisuutta.

Tapaturmavakuutus koskee molempia toimeksiantosopimuksen allekirjoittaneita perhehoitajia.

13. Perhehoitajalle annettava tuki

Perhehoitajalla on oikeus Vantaan kaupungin vammaispalveluiden nimetyn vastuuhenkilön toimesta järjestettyyn taloudelliseen, tiedolliseen, emotionaaliseen ja käytännön tukeen.

Vantaan kaupunki vastaa uusille perhehoitajille tarkoitetun ennakkovalmennuksen järjestämisestä. Kaupunki vastaa myös tarvittavasta työnohjauksesta ja koulutuksesta.

Perhehoidon aikana tarvittavan tuen järjestämiseksi perhehoitajalle nimetään jokaista hoidettavaa varten vastuutyöntekijä. Tuen tarve määritellään yhdessä vastuutyöntekijän kanssa.

14. Perhehoitajan ilmoitusvelvollisuus

Perhehoitajalla on velvollisuus ilmoittaa perhehoidossa tai perhekodissa tapahtuneista oleellisista muutoksista, kuten:

- mikäli jatkuvaan tai tilapäiseen perhehoitoon tulee muita hoidettavia
- perhehoidossa olevien kotikunnat ja mahdolliset kotikuntamuutokset
- muutokset perhesuhteissa ja oleelliset muutokset perhehoitajien terveydentilassa
- tapaturmat, väkivallanteot ja niiden vaatimat toimenpiteet
- hoidettavan kasvuun, kehitykseen ja turvallisuuteen liittyvät tapahtumat
- muutokset hoidettavien terveydentilassa ja toimintakyvyssä
- mahdollisista sairaalakäynneistä ja -jaksoista
- ulkomaanmatkat, kun mukana on perhehoidettavia
- perhehoitajan sairauslomasta heti
- suunnitellut vapaat ja niiden aikaiset järjestelyt 1 kk aikaisemmin
- eläkkeelle siirtymisestä vähintään 2 kk aikaisemmin
- mikäli perhehoito päättyy tai keskeytyy tai ei muutoin toteudu sopimuksen mukaisesti

Jos muutoksen ilmoittaminen on laiminlyöty ja tämän seurauksena on maksettu perhehoidon palkkiota perusteetta, perusteetta maksettu palkkio peritään takaisin.

15. Salassapito ja tiedonsaanti

Perhehoitajaa sitoo elinikäinen salassapito- ja vaitiolovelvollisuus. Tämä koskee myös perhehoitajan perhettä. Perhehoidettavaa koskevat asiakirjat tulee säilyttää lukollisessa paikassa ja perhehoidon päätyttyä palauttaa takaisin kaupungin vammaispalveluiden työntekijälle. Tarvittaessa asiakirjoja voidaan pyytää takaisin hoidon aikana.

16. Ote rikosrekisteristä

Jos perhehoidon toimeksiantosopimus koskee perhehoidon antamista alaikäiselle ilman lapsen huoltajan läsnäoloa, tulee sijaishoitajaksi valitulta pyytää rikosrekisteriote, mikäli toimeksiantosopimus kestää yli kolme kuukautta.

17. Perhehoidon asiakasmaksu

Perhehoidossa olevalta henkilöltä perittävistä maksuista säädetään laissa ja asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista.

Jatkuvan perhehoidon maksut määrätään kuten pitkäaikaisen laitoshoidon maksut. Perhehoidosta voidaan periä asiakasmaksulain 7 c §:n mukainen maksukyvyn mukaan määräytyvä maksu. Maksu voi olla enintään 85 prosenttia hoidossa olevan tässä laissa tarkoitetuista kuukausituloista, jollei tässä laissa toisin säädetä. Perhehoidettavalta peritään jatkuvasta perhehoidosta pitkäaikaisen laitoshoidon maksu, mutta perhehoidossa olevalle tulee jäädä toimeentulotuen perusosaa vastaava summa vähennettynä ruokaosuudella käyttövaroiksi.

Säädettyä maksua ei saa periä pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä olevalta alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän. Lastensuojelulain perusteella järjestetystä perhehoidosta perhehoidon asiakasmaksuja koskevat erilliset säädökset.

Tilapäisessä perhehoidossa asiakasmaksu peritään Vantaan sosiaali- ja terveyslautakunnan päätöksen mukaisesti. Tilapäishoidossa asiakasmaksu peritään sekä tulo- että lähtöpäiviltä.

Perhehoitajan lakisääteisen vapaan ajaksi järjestetyistä sosiaalipalveluista peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiin perustuva maksu. Myönnettävistä sosiaali- ja terveyspalveluista peritään maksut. Palvelusta perittävää maksua voidaan alentaa tai poistaa asiakasmaksulain 11 §:n nojalla.

18. Perhehoitoon sijoitetun henkilön yksityisvarat

Perhehoidossa olevan henkilön yksityisvarojen hoidosta sovitaan palvelusuunnitelmassa.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalle henkilölle tulee jäädä käyttöön asiakasmaksulain mukainen summa. Työtulot/työosuusrahat jäävät hänen omaan käyttöönsä.

Silloin kun asiakkaalta peritään asumispalvelujen asiakasmaksu, hän maksaa vaate- ja muut omat kulunsa itse.

Jatkuvaa perhehoitoa tekevä perhehoitaja ylläpitää asiakkaan omaisuusluetteloja. Asiakkaan käyttövarojen käyttö tulee kirjata. Käyttövarojen kirjaus voidaan tarpeen mukaan tarkistaa.

Perhehoitoon sijoitetun alaikäisen hoidettavan käyttövaroista ja erikseen korvattavista hankinnoista sovitaan erikseen.

Tarvittaessa perhehoidossa olevalle henkilölle haetaan edunvalvoja.

19. Lapsilisän ja hoitotuen maksaminen

Lapsilisä maksetaan lähtökohtaisesti lapsen huoltajalle. Kunnan päätöksellä lapsilisä voidaan maksaa myös perhehoitajalle silloin kun lapsi on perhehoitajalaissa tarkoitetulla tavalla sijoitettuna perhehoitoon. Asia kirjataan toimeksiantosopimukseen. Mikäli sijoittava kunta perii lapsilisän hoidon korvauksena (asiakasmaksulaki 14 §), tulee se huomioida perhehoitajalle maksettavan kulukorvauksen määrässä.

Lapsilisä ja hoitotuki voidaan maksaa perhehoitajalle, jos perhehoito tulee jatkumaan yli kolme kuukautta.

20. Sijoittajan oikeudet ja velvollisuudet

Sijoittajalla on oikeus päättää perhehoitoa tarvitsevan sijoituspaikasta ja saada tietoa perhehoidossa ja perhekodissa tapahtuneista muutoksista. Sijoittajalla on velvollisuus antaa oleelliset tiedot perhehoitajalle henkilöstä, jolle perhehoitoa on myönnetty. Lisäksi sijoittajan velvollisuuksiin kuuluu järjestää perhehoitajalle tarvittava tuki, nimetä vastuutyöntekijä, järjestää sijoitetun tarvitsemat palvelut sekä perhehoidon arviointi ja valvonta.

20.1. Valvonta

Sekä sijoittajakunnan että sijoituskunnan sosiaalihuollosta vastaava toimielin voi tarkastaa perhehoitopaikan perhehoitolaissa tarkoitetun toiminnan sekä toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. (Perhehoitolaki 263/2015 § 22)